NEUVOSTON DIREKTIIVI 2004/114/EY

annettu 13 päivänä joulukuuta 2004,

kolmansien maiden kansalaisten opiskelua, opiskelijavaihtoa, palkatonta harjoittelua tai vapaaehtoistyötä varten tapahtuvan maahanpääsyn edellytyksistä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 63 artiklan ensimmäisen kohdan 3 alakohdan a alakohdan ja 4 alakohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon [1],

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon [2],

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon [3],

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen asteittaista perustamista varten perustamissopimuksessa määrätään turvapaikkaa, maahanmuuttoa ja kolmansien maiden kansalaisten oikeuksien suojelua koskevien toimenpiteiden toteuttamisesta.

(2) Perustamissopimuksessa määrätään, että neuvosto toteuttaa maahanmuuttopolitiikan alaan kuuluvia toimenpiteitä, jotka koskevat maahantulon ja oleskelun edellytyksiä sekä menettelyjä pitkäaikaisten viisumien ja oleskelulupien myöntämisessä jäsenvaltioissa.

(3) Eurooppa-neuvosto tunnusti Tampereen erityiskokouksessaan 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 tarpeen lähentää kolmansista maista peräisin olevien henkilöiden maahanpääsyn ja oleskelun edellytyksiä koskevaa jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä ja pyysi tätä varten neuvostoa tekemään pikaisesti päätöksiä komission ehdotusten perusteella.

(4) Tässä direktiivissä kunnioitetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja perusoikeuksia ja noudatetaan siinä tunnustettuja periaatteita.

(5) Jäsenvaltioiden olisi pantava tämän direktiivin säännökset täytäntöön sukupuoleen, rotuun, ihonväriin, etniseen taikka yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen katsomatta.

(6) Yhteisön tavoitteisiin koulutuksen alalla kuuluu markkinoida koko Eurooppaa merkittävänä yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen alan osaamiskeskuksena. Yhteisöön opiskelua varten tulevien kolmansien maiden kansalaisten liikkuvuuden edistämisellä on ratkaiseva merkitys tämän strategian toteutumiselle. Tähän kuuluu myös maahantulon ja oleskelun edellytyksiä koskevan jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön lähentäminen.

(7) Muutto ulkomaille tämän direktiivin mukaisia tarkoituksia varten, mikä on itsessään tilapäistä ja vastaanottavan maan työmarkkinoilla vallitsevasta tilanteesta riippumatonta, on hyödyksi niin muuttajalle itselleen kuin tämän lähtömaalle ja vastaanottavalle jäsenvaltiolle sekä parantaa yleisesti kulttuurien keskinäistä ymmärtämystä.

(8) Maahanpääsyn käsitteellä tarkoitetaan kolmansien maiden kansalaisten maahantuloa ja maassa oleskelua tämän direktiivin mukaisia tarkoituksia varten.

(9) Uudet yhteisön säännöt perustuvat opiskelijan, harjoittelijan, koulutuslaitoksen ja vapaaehtoistyön käsitteiden määritelmiin, joita on jo käytetty yhteisön lainsäädännössä, varsinkin kyseisten henkilöiden liikkuvuutta edistävissä yhteisön ohjelmissa (kuten Sokrates ja nuorten eurooppalainen vapaaehtoistyö).

(10) Jäsenvaltioiden olisi vahvistettava tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvilta opiskelijoilta vaadittavien valmentavien opintojen kesto ja muut edellytykset kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

(11) Tämän direktiivin soveltamisalaan eivät kuulu sellaiset palkattomiksi harjoittelijoiksi ja vapaaehtoistyöntekijöiksi luokiteltavat kolmannen maan kansalaiset, joita kansallisen lainsäädännön mukaisesti pidetään työntekijöinä heidän toimintansa tai siitä saatavan korvauksen tai palkan perusteella. Jäsenvaltioiden olisi määriteltävä sellaisten kolmansien maiden kansalaisten maahanpääsyn edellytykset, jotka aikovat suorittaa lääketieteen alan erikoistumisopintoja.

(12) Selvitys opiskelijan hyväksymisestä johonkin korkea-asteen oppilaitokseen voi olla muun muassa hänen kirjoittautumisensa vahvistava kirje tai todistus.

(13) Apurahat voidaan ottaa huomioon arvioitaessa varojen saatavuuden riittävyyttä.

[1] EUVL C 68 E, 18.3.2004, s. 107.
[2] EUVL C 133, 6.6.2003, s. 29.
[3] EUVL C 244, 10.10.2003, s. 5.

(14) Maahanpääsy tässä direktiivissä säädettyjä tarkoituksia varten voidaan evätä asianmukaisesti perustelluista syistä. Maahanpääsy voidaan evätä varsinkin, jos jäsenvaltio katsoo tosiseikkoihin perustuvan arvion mukaisesti, että asianomainen kolmannen maan kansalainen on mahdollinen uhka yleiselle järjestykselle tai turvallisuudelle. Yleisen järjestyksen käsite voi kattaa vakavaan rikokseen syyllistymisen johdosta annetun tuomion. Tässä yhteydessä on huomattava, että yleisen järjestyksen ja yleisen turvallisuuden käsitteet kattavat myös ne tapaukset, joissa kolmannen maan kansalainen kuuluu tai on kuulunut kansainvälistä terrorismia tukevaan järjestöön, kannattaa tai on kannattanut tällaista yhdistystä tai hänellä on tai on ollut äärimmäisyyspyrkimyksiä.

(15) Jos maahanpääsyä koskevan hakemuksen perusteista on epäilyksiä, jäsenvaltioiden olisi voitava vaatia kaiken tarvittavan selvityksen esittämistä, jotta voidaan arvioida hakemuksen johdonmukaisuutta erityisesti hakijan aikomien opintojen kanssa tässä direktiivissä säädetyn menettelyn väärinkäytön torjumiseksi.

(16) On helpotettava sellaisten opiskelijoiden liikkuvuutta, jotka ovat kolmansien maiden kansalaisia ja opiskelevat useissa jäsenvaltioissa, samoin kuin sellaisten kolmansien maiden kansalaisten maahanpääsyä, jotka osallistuvat sellaisiin yhteisön ohjelmiin, joilla pyritään edistämään liikkuvuutta yhteisössä tai yhteisöön tämän direktiivin mukaisia tarkoituksia varten.

(17) Jäsenvaltioiden olisi voitava, salliakseen ensimmäistä kertaa alueelleen tapahtuvan maahantulon, myöntää hyvissä ajoin oleskelulupa tai, jos ne myöntävät oleskelulupia ainoastaan alueellaan, viisumi.

(18) Voidakseen rahoittaa osan opiskelukustannuksistaan on opiskelijoilla, jotka ovat kolmansien maiden kansalaisia, oltava mahdollisuus päästä työmarkkinoille tässä direktiivissä säädetyin edellytyksin. Periaatetta, jonka mukaan opiskelijoilla on oikeus päästä työmarkkinoille tässä direktiivissä säädetyin edellytyksin, olisi noudatettava pääsääntönä. Poikkeuksellisissa olosuhteissa jäsenvaltioiden olisi kuitenkin voitava ottaa kansallinen työmarkkinatilanteensa huomioon.

(19) Etukäteisluvan käsite kattaa myös työlupien myöntämisen opiskelijoille, jotka haluavat harjoittaa taloudellista toimintaa.

(20) Tämä direktiivi ei vaikuta osa-aikaistyötyötä koskevaan kansalliseen lainsäädäntöön.

(21) Opiskelua tai jäsenvaltioiden tunnustamien järjestöjen järjestämiä oppilasvaihto-ohjelmia varten tapahtuvaa maahanpääsyä varten olisi säädettävä nopeutetusta menettelystä.

(22) Kunkin jäsenvaltion olisi varmistettava, että yleisön saatavissa on, muun muassa Internetin kautta, mahdollisimman kattava ja säännöllisesti päivitettävä tiedosto, johon kootaan tietoja tässä direktiivissä määritellyistä oppilaitoksista ja opinnoista, joihin kolmansien maiden kansalaiset voidaan hyväksyä, sekä näitä tarkoituksia varten tapahtuvan maahantulon ja oleskelun edellytyksistä ja siihen liittyvistä menettelyistä.

(23) Tämä direktiivi ei saisi missään olosuhteissa vaikuttaa kolmansien maiden kansalaisten oleskeluluvan yhtenäisestä kaavasta 13 päivänä kesäkuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1030/2002 [1] soveltamiseen.

(24) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla toteuttaa tämän direktiivin tavoitetta eli kolmansien maiden opiskelua, opiskelijavaihtoa, palkatonta harjoittelua tai vapaaehtoistyötä varten tapahtuvalle maahanpääsylle asetettavien edellytysten määrittelyä, vaan se voidaan laajuutensa ja vaikutustensa vuoksi saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteensaavuttamiseksi.

(25) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta tehdyn pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti kyseiset jäsenvaltiot eivät osallistu tämän direktiivin antamiseen eikä se siten sido niitä eikä sitä sovelleta niihin, ellei mainitun pöytäkirjan 4 artiklasta muuta johdu.

(26) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin antamiseen eikä se siten sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

Tämän direktiivin tarkoituksena on määrittää:

a) edellytykset, jotka koskevat kolmansien maiden kansalaisten maahanpääsyä jäsenvaltioiden alueella yli kolmen kuukauden ajan tapahtuvaa opiskelua, oppilasvaihtoa, palkatonta harjoittelua tai vapaaehtoistyötä varten;

b) niitä menettelyjä koskevat säännöt, joiden mukaisesti jäsenvaltiot sallivat kolmansien maiden kansalaisten maahanpääsyn alueelleen tällaista tarkoitusta varten.

[1] EYVL L 157, 15.6.2002, s. 1.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

a) 'kolmannen maan kansalaisella' henkilöä, joka ei ole perustamissopimuksen 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu Euroopan unionin kansalainen;

b) 'opiskelijalla' kolmannen maan kansalaista, joka on hyväksytty korkea-asteen oppilaitokseen ja jolle on myönnetty oikeus päästä jäsenvaltion alueelle osallistumaan päätoimisesti kokopäiväiseen opinto-ohjelmaan, joka johtaa kyseisen jäsenvaltion tunnustamaan korkea-asteen tutkintoon, mukaan lukien korkeakoulu- tai tohtorintutkinto; kyseeseen voivat tulla myös tällaiseen koulutukseen valmentavat opinnot kyseisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti;

c) 'oppilaalla' kolmannen maan kansalaista, jolle on myönnetty oikeus päästä jäsenvaltion alueelle osallistumaan hyväksyttyyn opetusohjelmaan keskiasteen oppilaitoksessa osana vaihto-ohjelmaa, jonka asianomaisen jäsenvaltion kyseiseen tarkoitukseen kansallisen lainsäädäntönsä tai hallinnollisen käytäntönsä mukaisesti hyväksymä järjestö järjestää;

d) 'palkattomalla harjoittelijalla' kolmannen maan kansalaista, jolle on myönnetty oikeus päästä jäsenvaltion alueelle osallistumaan palkattomaan ammatilliseen koulutukseen kyseisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti;

e) 'laitoksella' julkista tai yksityistä oppilaitosta, jonka vastaanottava jäsenvaltio on hyväksynyt ja/tai jonka opinto-ohjelma on hyväksytty sen kansallisen lainsäädännön tai hallinnollisen käytännön mukaisesti tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi;

f) 'vapaaehtoistyöohjelmalla' valtion tai yhteisön järjestämään tai tunnustamaan ohjelmaan perustuvaa yleishyödyllisiä päämääriä toteuttavaa ohjelmaa, jolla pyritään yhteisen edun mukaisiin tavoitteisiin.

g) 'oleskeluluvalla' mitä tahansa jäsenvaltion viranomaisten myöntämää lupaa, jonka perusteella kolmannen maan kansalainen voi laillisesti oleskella kyseisen jäsenvaltion alueella asetuksen (EY) N:o 1030/20021 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti.

3 artikla

Soveltamisala

1. Tätä direktiiviä sovelletaan kolmansien maiden kansalaisiin, jotka hakevat pääsyä jonkin jäsenvaltion alueelle opiskelua varten.

Jäsenvaltiot voivat myös päättää soveltaa tätä direktiiviä kolmansien maiden kansalaisiin, jotka hakevat maahanpääsyä oppilasvaihtoa, palkatonta harjoittelua tai vapaaehtoistyötä varten.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta:

a) kolmansien maiden kansalaisiin, jotka oleskelevat jäsenvaltiossa turvapaikanhakijoina tai toissijaisen suojelun tai tilapäisten suojelujärjestelyjen perusteella;

b) kolmansien maiden kansalaisiin, joiden karkottamista on lykätty tosiseikkoihin perustuvista tai oikeudellisista syistä;

c) kolmansien maiden kansalaisiin, jotka ovat oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen yhteisössä käyttäneiden unionin kansalaisten perheenjäseniä;

d) kolmansien maiden kansalaisiin, jotka ovat saaneet pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta 25 marraskuuta 2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/109/EY mukaisen pitkään oleskelleen henkilön aseman [1] jäsenvaltiossa ja jotka käyttävät oikeuttaan oleskella toisessa jäsenvaltiossa opiskellakseen tai hankkiakseen ammatillisen koulutuksen;

e) kolmansien maiden kansalaisiin, jotka asianomaisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti on määritelty työntekijöiksi tai itsenäisiksi ammatinharjoittajiksi.

4 artikla

Suotuisammat säännökset

1. Tämä direktiivi ei estä soveltamasta suotuisampia säännöksiä, jotka sisältyvät:

a) kahden- tai monenvälisiin sopimuksiin, joita yhteisö tai yhteisö ja sen jäsenvaltiot ovat tehneet yhden tai useamman kolmannen maan kanssa; tai

b) kahden- tai monenvälisiin sopimuksiin, joita yksi tai useampi jäsenvaltio on tehnyt yhden tai useamman kolmannen maan kanssa.

2. Tämä direktiivi ei vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen hyväksyä tai pitää voimassa säännöksiä, jotka ovat sen soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden kannalta suotuisampia.

II LUKU

MAAHANPÄÄSYN EDELLYTYKSET

5 artikla

Periaate

Kolmannen maan kansalaisen maahanpääsyn salliminen tämän direktiivin mukaisesti edellyttää hakemuksen sellaisen asiakirjanäytön tarkistamista, joka osoittaa, että hän täyttää 6 artiklassa sekä tapauksen mukaan 7–11 artiklassa säädetyt edellytykset.

[1] EUVL L 16, 23.1.2004, s. 44.

6 artikla

Yleiset edellytykset

1. Kolmannen maan kansalaisen, joka hakee maahanpääsyä 7–11 artiklan nojalla, on täytettävä seuraavat edellytykset:

a) hänellä on kansallisen lainsäädännön mukainen voimassa oleva matkustusasiakirja. Jäsenvaltiot voivat edellyttää, että matkustusasiakirjan voimassaoloaika kattaa vähintään aiotun oleskelun keston;

b) hänellä on huoltajan antama lupa aiottua oleskelua varten, jos hän on vastaanottavan jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaan alaikäinen;

c) hänellä on sairausvakuutus kaikkien niiden riskien varalta, joiden osalta kyseisen jäsenvaltion omat kansalaiset yleensä on vakuutettu;

d) häntä ei pidetä uhkana yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansanterveydelle;

e) hän esittää jäsenvaltion vaatimuksesta tositteen hakemuksen käsittelystä tämän direktiivin 20 artiklan nojalla perittävän maksun suorittamisesta.

2. Jäsenvaltioiden on helpotettava maahanpääsyä koskevia menettelyjä 7–11 artiklassa tarkoitettujen kolmansien maiden kansalaisten osalta, jotka osallistuvat sellaisiin yhteisön ohjelmiin, joilla pyritään edistämään liikkuvuutta yhteisöön tai yhteisössä.

7 artikla

Opiskelijoita koskevat erityisedellytykset

1. Jäsenvaltioon opiskelua varten pyrkivän kolmannen maan kansalaisen on 6 artiklassa säädettyjen yleisten edellytysten lisäksi täytettävä seuraavat edellytykset:

a) hänet on hyväksytty korkea-asteen oppilaitokseen osallistumaan opinto-ohjelmaan;

b) hän osoittaa jäsenvaltion vaatimuksesta, että hänellä on riittävät varat koko oleskeluajalleen toimeentuloaan, opintojaan ja paluumatkaansa varten. Jäsenvaltioiden on julkistettava tämän säännöksen soveltamiseksi vaadittavien varojen kuukausittainen vähimmäismäärä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kunkin tapauksen tarkastelemista erikseen;

c) hän osoittaa, jos jäsenvaltio sitä vaatii, että hänellä on riittävä kielitaito valitsemansa opinto-ohjelman seuraamiseksi;

d) hän esittää, jos jäsenvaltio sitä vaatii, tositteen laitoksen vaatimien maksujen suorittamisesta.

2. Opiskelijoiden, joilla on laitokseen kirjoittautumisen johdosta ilman eri toimenpiteitä sairausvakuutus kaikkien asianomaisen jäsenvaltion kansalaisten osalta yleensä vakuutettujen riskien varalta, katsotaan täyttävän 6 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetyn edellytyksen.

8 artikla

Opiskelijoiden liikkuvuus

1. Kolmannen maan kansalaiselle, joka on jo hyväksytty opiskelijaksi ja joka hakee lupaa suorittaa osan aloittamastaan opinto-ohjelmasta tai täydentää opintojaan niihin liittyvällä opinto-ohjelmalla toisessa jäsenvaltiossa, on annettava pääsy tähän jälkimmäiseen jäsenvaltioon määräajassa, joka ei häiritse kyseisten opintojen harjoittamista mutta joka on kuitenkin riittävä, jotta toimivaltaisilla viranomaisilla on riittävästi aikaa hakemuksen käsittelyyn, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 12 artiklan 2 kohdan, 16 artiklan ja 18 artiklan 2 kohdan soveltamista,

a) jos hän täyttää 6 ja 7 artiklassa vahvistetut edellytykset kyseisen jäsenvaltion osalta, ja

b) jos hän on toimittanut maahanpääsyä koskevan hakemuksensa yhteydessä täydellisen asiakirjaselvityksen korkea-asteen opinnoistaan ja näytön siitä, että opinto-ohjelma, jota hän aikoo seurata, täydentää hänen jo suorittamaansa opinto-ohjelmaa, ja

c) osallistuu yhteisön tai kahdenväliseen vaihto-ohjelmaan tai on hyväksytty opiskelijaksi jäsenvaltioon vähintään kahdeksi vuodeksi.

2. Edellä 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja vaatimuksia ei sovelletaan opiskelijaan, jonka on opinto-ohjelmansa mukaisesti suoritettava osa opinnoista toisen jäsenvaltion oppilaitoksessa.

3. Ensimmäisen jäsenvaltion on jälkimmäisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä toimitettava tarvittavat tiedot kyseisen opiskelijan oleskelusta ensimmäisen jäsenvaltion alueella.

9 artikla

Oppilaita koskevat erityisedellytykset

1. Jollei 3 artiklan säännöksistä muuta johdu, oppilasvaihtoon hakevan kolmannen maan kansalaisen on täytettävä 6 artiklassa mainittujen yleisten edellytysten lisäksi seuraavat edellytykset:

a) hän täyttää asianomaisen jäsenvaltion asettamat vähimmäis- ja enimmäisikää koskevat vaatimukset;

b) hän toimittaa todisteen hyväksymisestä keskiasteen oppilaitokseen;

c) hän toimittaa selvityksen osallistumisesta hyväksyttyyn oppilasvaihto-ohjelmaan, jonka järjestää kyseiseen tarkoitukseen asianomaisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädäntönsä tai hallinnollisen käytäntönsä mukaisesti hyväksymä järjestö;

d) hän toimittaa selvityksen siitä, että vaihto-oppilasjärjestö vastaa hänestä koko hänen oleskelunsa ajan kyseisen jäsenvaltion alueella ja erityisesti hänen oleskelu-, koulunkäynti-, terveydenhoito- ja paluukustannustensa osalta;

e) hänet majoitetaan koko oleskeluajakseen asianomaisen jäsenvaltion vahvistamia vaatimuksia vastaavaan perheeseen, joka on valittu sen oppilasvaihto-ohjelman sääntöjen mukaisesti, johon hän osallistuu.

2. Jäsenvaltio voi rajoittaa vaihto-ohjelmaan osallistuvien oppilaiden maahanpääsyn vain sellaisten kolmansien maiden kansalaisiin, jotka tarjoavat vastaavan mahdollisuuden myös kyseisen jäsenvaltion kansalaisille.

10 artikla

Palkattomia harjoittelijoita koskevat erityisedellytykset

Jollei 3 artiklasta muuta johdu, palkattomaksi harjoittelijaksi hakevan kolmannen maan kansalaisen on täytettävä 6 artiklassa säädettyjen yleisten edellytysten lisäksi seuraavat edellytykset:

a) hän on allekirjoittanut koulutussopimuksen, jonka asianomaisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on tarvittaessa hyväksynyt kyseisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön tai hallinnollisen käytännön mukaisesti, ja joka koskee palkatonta harjoittelua yksityisessä tai julkisessa yrityksessä taikka julkisessa tai yksityisessä ammatillista koulutusta järjestävässä laitoksessa, jonka jäsenvaltio on hyväksynyt kansallisen lainsäädäntönsä tai hallinnollisen käytäntönsä mukaisesti;

b) hän osoittaa jäsenvaltion vaatimuksesta, että hänellä on riittävät varat koko oleskeluajalleen toimeentuloaan, harjoitteluaan ja paluumatkaansa varten. Jäsenvaltioiden on julkistettava tämän säännöksen soveltamiseksi vaadittavien varojen kuukausittainen vähimmäismäärä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kunkin tapauksen tarkastelemista erikseen;

c) hän seuraa, jos jäsenvaltio sitä vaatii, perustason kielenopetusta, jotta hänellä olisi riittävä kielitaito harjoittelun suorittamiseen.

11 artikla

Vapaaehtoistyöntekijöitä koskevat erityisedellytykset

Jollei 3 artiklan säännöksistä muuta johdu, vapaaehtoistyöntekijäksi hakevan kolmannen maan kansalaisen on täytettävä 6 artiklassa mainittujen yleisten edellytysten lisäksi seuraavat edellytykset:

a) hän täyttää asianomaisen jäsenvaltion asettamat vähimmäis- ja enimmäisikää koskevat vaatimukset;

b) hän on tehnyt sen järjestön kanssa, joka vastaa asianomaisessa jäsenvaltiossa vapaaehtoistyöohjelmasta, johon hän osallistuu, sopimuksen, josta ilmenevät hänen työtehtävänsä, hänen kyseisiin työtehtäviin perehdyttämiseensä liittyvät edellytykset, hänen työaikansa, varat, joilla katetaan hänen matka-, toimeentulo- ja majoituskulunsa sekä taskurahansa koko hänen oleskelunsa ajan, sekä tarvittaessa koulutus, jota hänelle annetaan työtehtäviensä suorittamista varten;

c) hän toimittaa selvityksen siitä, että järjestö, joka vastaa vapaaehtoistyöohjelmasta, johon hän osallistuu, on ottanut vastuuvakuutuksen ja että kyseinen järjestö vastaa hänestä koko hänen oleskelunsa ajan ja erityisesti hänen toimeentulo-, terveydenhoito- ja paluukustannustensa osalta;

d) hän seuraa, jos vastaanottava jäsenvaltio sitä erityisesti vaatii, tämän jäsenvaltion kieltä, historiaa sekä poliittisia ja yhteiskunnallisia rakenteita koskevaa perustason opetusta.

III LUKU

OLESKELULUVAT

12 artikla

Opiskelijoille myönnettävä oleskelulupa

1. Oleskelulupa on myönnettävä opiskelijalle vähintään yhdeksi vuodeksi ja se voidaan uusia, jos sen haltija täyttää edelleen 6 ja 7 artiklan edellytykset. Jos opiskelijan seuraama opinto-ohjelma kestää alle vuoden, oleskelulupa on voimassa opiskeluajan.

2. Rajoittamatta 16 artiklan soveltamista oleskelulupa voidaan evätä tai se voidaan peruuttaa, jos

a) opiskelija ei noudata tämän direktiivin 17 artiklan mukaisia rajoituksia, jotka koskevat taloudellisen toiminnan harjoittamista;

b) opiskelija ei kansallisen lainsäädännön tai hallinnollisen käytännön mukaisesti edisty riittävästi opinnoissaan.

13 artikla

Oppilaille myönnettävä oleskelulupa

Oleskelulupa myönnetään oppilaille korkeintaan yhdeksi vuodeksi.

14 artikla

Palkattomille harjoittelijoille myönnettävä oleskelulupa

Palkattomille harjoittelijoille myönnettävän oleskeluluvan voimassaoloajan on vastattava harjoitteluaikaa, tai se myönnetään enintään vuoden ajaksi. Tämä lupa voidaan poikkeustapauksissa uudistaa yhden kerran ja vain siksi ajaksi, jonka harjoittelija tarvitsee jäsenvaltiossa sen kansallisen lainsäädännön tai hallinnollisen käytännön mukaisesti tunnustetun ammattipätevyyden hankkimiseksi, edellyttäen, että luvan haltija täyttää edelleen 6 ja 10 artiklassa säädetyt edellytykset.

15 artikla

Vapaaehtoistyöntekijöille myönnettävä oleskelulupa

Oleskelulupa myönnetään vapaaehtoistyöntekijöille korkeintaan yhdeksi vuodeksi.

Jos asianomainen ohjelma kestää yli vuoden, voidaan oleskelulupa myöntää poikkeustapauksissa siten, että sen voimassaoloaika vastaa ohjelman kestoa.

16 artikla

Oleskeluluvan peruuttaminen tai uusimatta jättäminen

1. Jäsenvaltiot voivat peruuttaa tai jättää uusimatta tämän direktiivin perusteella myönnetyn oleskeluluvan, jos se on hankittu vilpillisin keinoin tai jos käy ilmi, ettei luvan haltija ole täyttänyt tai ei enää täytä 6 artiklassa säädettyjä maahantulon ja oleskelun edellytyksiä tai häntä koskevia 7–11 artiklan edellytyksiä.

2. Jäsenvaltiot voivat peruuttaa tai jättää uusimatta oleskeluluvan yleiseen järjestykseen, yleiseen turvallisuuteen tai kansanterveyteen perustuvista syistä.

IV LUKU

ASIANOMAISTEN KOLMANSIEN MAIDEN KANSALAISTEN KOHTELU

17 artikla

Opiskelijoiden taloudellinen toiminta

1. Opiskelijoille on annettava opiskeluun käyttämänsä ajan ulkopuolella oikeus toimia palkattuina työntekijöinä ja heille voidaan antaa oikeus harjoittaa taloudellista toimintaa itsenäisinä ammatinharjoittajina asianomaiseen toimintaan vastaanottavassa jäsenvaltiossa sovellettavia sääntöjä ja edellytyksiä noudattaen. Vastaanottavan jäsenvaltion työmarkkinoilla vallitseva tilanne voidaan ottaa huomioon.

Jäsenvaltiot myöntävät tarvittaessa opiskelijoille ja/tai työnantajille edeltäkäsin luvan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

2. Kukin jäsenvaltio vahvistaa tällaisen toiminnan harjoittamiseen sallitun enimmäisajan joko tunteina viikossa taikka päivinä tai kuukausina vuodessa. Enimmäisajan on oltava vähintään 10 tuntia viikossa tai vastaava määrä päiviä tai kuukausia vuodessa.

3. Vastaanottava jäsenvaltio voi rajoittaa taloudellisen toiminnan harjoittamista ensimmäisenä oleskeluvuonna.

4. Jäsenvaltiot voivat vaatia, että opiskelijat ilmoittavat, etukäteen tai muulla tavoin, taloudellisen toiminnan harjoittamisesta kyseisen jäsenvaltion nimeämälle viranomaiselle. Heidän työnantajilleen voidaan myös asettaa velvollisuus ilmoittaa asiasta etukäteen tai muulla tavoin.

V LUKU

MENETTELY JA AVOIMUUS

18 artikla

Menettelyyn liittyvät takeet ja avoimuus

1. Päätös oleskeluluvan hankkimista tai uusimista koskevan hakemuksen johdosta on tehtävä ja annettava hakijalle tiedoksi määräajassa, joka ei häiritse kyseisten opintojen harjoittamista mutta joka on kuitenkin riittävä, jotta toimivaltaisilla viranomaisilla on riittävästi aikaa hakemuksen käsittelyyn.

2. Jos hakemuksen tueksi esitetyt tiedot ovat puutteelliset, hakemuksen käsittely voidaan keskeyttää ja toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava hakijalle, mitä lisätietoja ne tarvitsevat.

3. Päätös oleskelulupahakemuksen hylkäämisestä on annettava asianomaiselle kolmannen maan kansalaiselle tiedoksi kansallisen lainsäädännön mukaisesti määrättyjen tiedoksiantomenettelyjen mukaisesti. Tiedoksiannon yhteydessä hakijalle on kerrottava mahdollisuuksista muutoksenhakuun ja sitä koskevasta määräajasta.

4. Jos oleskelulupahakemus hylätään tai tämän direktiivin mukaisesti myönnetty oleskelulupa peruutetaan, asianomaisella on oltava oikeus hakea päätökseen muutosta kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta.

19 artikla

Opiskelijoille ja oppilaille myönnettäviä oleskelulupia tai viisumeja koskeva nopeutettu menettely

Maahanpääsyä koskevan nopeutetun menettelyn käyttöönotosta voidaan tehdä sopimus, jonka mukaan oleskelulupa tai viisumi myönnetään asianomaisen kolmannen maan kansalaisen nimissä. Tämä sopimus tehdään jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen, joka vastaa opiskelijoiden tai oppilaiden, jotka ovat kolmansien maiden kansalaisia, maahantulosta ja oleskelusta, ja korkea-asteen oppilaitoksen tai sellaisen oppilasvaihto-ohjelmasta vastaavan järjestön välillä, jonka kyseinen jäsenvaltio on hyväksynyt kyseiseen tarkoitukseen kansallisen lainsäädäntönsä ja hallinnollisen käytäntönsä mukaisesti.

20 artikla

Maksut

Jäsenvaltiot voivat vaatia hakijoita suorittamaan maksuja tämän direktiivin mukaisesti tapahtuvasta hakemusten käsittelystä.

VI LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

21 artikla

Kertomukset

Komissio toimittaa säännöllisesti ja ensimmäisen kerran viimeistään 12 päivänä tammikuuta 2010 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta jäsenvaltioissa ja tekee tarvittaessa ehdotuksia sen muuttamisesta.

22 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 12 päivänä tammikuuta 2007. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

23 artikla

Siirtymäsäännös

Edellä olevan III luvun säännöksistä poiketen jäsenvaltioilla ei kahden vuoden ajan 22 artiklassa säädetystä ajankohdasta lukien ole velvollisuutta myöntää direktiivin mukaisia lupia oleskelulupien muodossa.

24 artikla

Aikarajat

Jäsenvaltioilla ei ole velvollisuutta ottaa huomioon aikaa, jona opiskelija, vaihto-oppilas, palkaton harjoittelija tai vapaaehtoistyöntekijä on tässä ominaisuudessa oleskellut niiden alueella, myönnettäessä kansallisen lainsäädännön mukaisia lisäoikeuksia kyseisille kolmansien maiden kansalaisille, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 2003/109/EY 4 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan soveltamista.

25 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

26 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti.

Tehty Brysselissä 13 päivänä joulukuuta 2004

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

B. R. BOT